

Одним із перших у вітчизняній науці поняття антикорупційного законодавства, запропонував М.І Мельник. Він переконаний, що у справі протидії корупції було, є і буде незалежне антикорупційне законодавство, оскільки протидія корупції у демократичній правовій державі можлива лише на правовій основі. Вихід за межі правових рамок в антикорупційній діяльності – це шлях до правових зловживань, свавілля, за яких протидія корупції буде здійснюватись тими ж корупційними засобами. Антикорупційне законодавство є терміном, на його думку, умовним, адже значна частина чинного законодавства за своєю суттю антикорупційна, оскільки спрямована на встановлення та регулювання нормальних суспільних відносин, у тому й числі у здійсненні публічної влади.

Підводячи підсумок мусимо зазначити, що корупція негативно впливає на міжнародний імідж нашої держави і є однією з перепон до Європейської інтеграції, але хочеться вірити, що попри вказані проблеми Україна, все-таки, увійде до міцної європейської сім'ї і разом ми зможемо змінити нині існуючу ситуацію, яка склалася в нашій державі.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Курсант 3 курсу **Даценко А.В.**

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративного права і процесу, кандидат юридичних наук **Волох О.К.**

Багато сучасних світових конституцій містить гарантії права на інформацію. Однак, як правило, статті в Конституції не достатньо для закріплення права на інформацію, необхідно створювати галузеве законодавство у даній сфері.

Країни у всьому світі приймають подібне законодавство, серед яких Боснія й Герцеговина, Великобританія, Киргизстан, Польща, Південна Африка. Проекти законів розглядаються у Гватемалі, Індії, Індонезії, Нігерії й у багатьох інших країнах.

Дана тенденція не обмежується державами – перелік міжурядових організацій прийняли систему свободи інформації. Євросоюз у травні 2001 р. прийняв правила, що стосуються доступу до інформації, а Світовий банк переглянув свою політику про розкриття інформації у вересні 2001 р. Американський дослідник Тобі Мендел зазначає, що тоді, коли «закони створюють гарну основу для відкритості, увага повинна бути зосереджена на втіленні їх в життя. Перелік обмежив право на інформацію наскільки можливо. Крайнім прикладом такого підходу є недавно прийнятий у Зімбабве Акт про доступ до інформації й приватного життя, який набагато більше присвячений контролю за ЗМІ, ніж забезпеченню доступу до інформації.

Національні законодавства багатьох країн містять єдині нормативно-правові акти (як правило, закони), які регламентують право громадян на інформацію. Однак більшість з них стосуються доступу до інформації, що перебуває в розпорядженні органів державної влади. Науковці називають такі закони «законами про свободу інформації». Наприклад, дослідник Тобі Мендел зазначає, що типовий Закон про свободу інформації «містить у собі право громадськості на доступ до інформації, що перебуває в розпорядженні обраної народом влади, і накладає на обрану народом владу обов'язок публікувати ключові види інформації».

На національному рівні право на доступ до інформації повинно забезпечуватися, в першу чергу, наявністю відповідних правових гарантій та ефективних механізмів здійснення цього права. Як правило, у зарубіжних країнах право на доступ до інформації закріплюється у конституціях, норми яких реалізуються в окремих процедурних законах про доступ до (свободу) інформації. Відповідно до зафіксованих вище принципів розроблено Модельний Закон про свободу інформації, який рекомендується взяти за основну для країн, у яких не існує належних ефективних правових гарантій здійснення права на свободу чи доступ до інформації. Традиційно право на доступ до інформації асоціюється з досвідом Сполучених Штатів Америки. Однак, першими країнами, в яких громадяни одержали право на інформацію, були скандинавські країни: Швеція (де конституційний Закон

про свободу преси був прийнятий Рікстагом у 1766 р.), а потім через два століття Фінляндія (Закон 1951 р.). У 1966 році прийнятий Закон США про свободу інформації, в якому були представлені нові інтерпретації і нові легітимні форми захисту свободи інформації.

Після розпаду тоталітарного режиму в країнах Центральної і Східної Європи з'явилися сприятливі умови для запровадження інституційних механізмів захисту свободи інформації. Той факт, що практично в усіх країнах були прийняті нові Конституції та запроваджена сучасна правова система, дав можливість поставити питання свободи інформації на центральне місце у законодавстві.

Предметом регулювання законів про доступ (свободу) до інформації зарубіжних країн є доступ саме до публічної інформації – тієї, якою володіють суб'єкти владних повноважень (у цивільному праві – юридичні особи публічного права), а також інформації, якою володіють приватні особи (у цивільному праві – юридичні особи приватного права), якщо така інформація становить суспільний інтерес (суспільно значуща).

Метою Модельного закону про свободу інформації є забезпечення доступу до інформації, якою володіють органи влади та інформації, якою володіють приватні структури, якщо вона необхідна для здійснення або захисту будь-якого права.

Закон Естонії «Про публічну інформацію» від 15.11.2000 р. Під публічною інформацією розуміє інформацію, що записана та задокументована у будь-якій формі та будь-яким способом, і яка отримана чи підготовлена в результаті виконання обов'язків держави.

Закон Болгарії «Про доступ до публічної інформації» від 22.06.2000 р. під публічною інформацією розуміє будь-яку інформацію, що стосується суспільного життя в державі, та надає можливості громадянам висловлювати власну думку про діяльність осіб, які мають зобов'язання в рамках цього Закону. Окрім того, цей Закон розрізняє офіційну публічну інформацію та адміністративну публічну інформацію. Офіційна публічна інформація – це інформація, що міститься в актах державних органів або органів місцевого самоврядування, і яка пов'язана з виконанням ними своїх повноважень. Доступ до такої інформації забезпечується шляхом оприлюднення.

Адміністративна публічна інформація – це інформація, яка збирається, розробляється та зберігається у зв'язку із офіційною інформацією у ході діяльності органів. Доступ до такої інформації – вільний.

Закон Польщі «Про доступ до публічної інформації» від 6.09.2001 р. під публічною інформацією розуміє будь-яку інформацію, що стосується публічних справ.

У Швеції Законом «Про свободу преси» 1963 р. врегульовано доступ до офіційних документів, під якими розуміються документ, який зберігається органом публічної влади або якщо він вважається отриманим чи підготованим органом влади. Документ включає будь-які письмові матеріали, малюнки або записи, які можна читати, слухати або інші носії, з яких можна отримувати інформацію за допомогою технічних засобів.

Предметом регулювання Закону Великобританії «Про свободу інформації» 2000 р. є також доступ до інформації, якою володіють публічні органи або особи, які надають їм послуги.

Закон Словенії «Про доступ до публічної інформації» від 22.03.2003 р. встановлює процедуру доступу до публічної інформації – інформації, якою володіють публічні органи, а також яка ними створена у зв'язку із здійсненням ними своїх повноважень. Практично в усіх законах про доступ до (свободу) інформації зарубіжних країн втілений принцип максимального оприлюднення: «вся інформація, якою володіють публічні органи, підлягає розкриттю; винятки повинні бути максимально обмежені, визначені законом і публічні органи повинні довести виникнення та правомірність таких винятків». Доступ лише до інформації, яка підпадає під такі винятки, може бути обмежений.

Треба відзначити, що кроки до прозорості і відкритості даються складно будь-якому уряду. Чиновники, які знаходяться при владі, не хочуть розголошувати інформацію, яку вони вважають «своєю», або яку вони просто не хочуть розголошувати з власних причин - політичних, бізнес інтересів, корупційних моментів.

Проте, це є публічна інформація, яка не належить на праві приватної власності органам влади.

Таким чином приклад розвинених країн свідчить, що існує взаємозалежність між рівнем економіки країни, її рівнем демократії і соціальним забезпеченням її громадян і між її інформаційною відкритістю. Взаємозалежність полягає в тому, що рівень демократії і розвинена економіка країни автоматично призводить до відкритості влади в країні. І навпаки, інформаційна відкритість державних установ стимулює розвиток демократії, економіки і соціального забезпечення. Також, як показує порівняльний досвід Європи і країн колишнього соцтабору, там, де прозорість відносин держави і суспільства вище, там і зловживань менше. Звісно, одним лише досконалим законодавством, яке регулює інформаційну відкритість влади, проблему доступу до інформації в повній мірі не вирішити.

ПРАВОВИЙ СТАТУС СІЛЬСЬКОГО, СЕЛИЩНОГО ТА МІСЬКОГО ГОЛОВИ

Курсант 2 курсу 209 навчальної групи **Дацюк Б.В.**

Науковий керівник: заступник начальника кафедри конституційного та міжнародного права, кандидат юридичних наук **Хальота А.І.**

У даній роботі ми розглянемо питання правового статусу сільського, селищного та міського голови в Україні. Сільський, селищний, міський голова є головною посадовою особою територіальної громади відповідно села, селища, міста. Він є представником інтересів всіх жителів територіальної громади, в якій він головує. Дослідження правового статусу міського голови є одним із пріоритетних напрямів сучасної науки конституційного права. Проблема забезпечення правового регулювання діяльності сільського, селищного, міського голови, а також проблеми, що перебувають у тісному взаємозв'язку з такою діяльністю, останнім часом незмінно викликають інтерес як вчених, що представляють різні галузі правової науки, так і широкого кола практичних працівників.

Правовий статус сільського, селищного та міського голови передбачає наступні елементи: а) порядок обрання сільського,